



HRVATSKA ZAJEDNICA HERCEGOVOSNA

MINISTARSTVO OBRANE
SIGURNOSNO INFORMATIVNA SLUŽBA
U P R A V A

Broj: 02-4/2-1- *58/6*/93
Mostar, 04.12.1993. god.

H I S
n/r gosp. M. Tuđman

U privitku ovog dopisa dostavljamo Vam dio saznanja o
kriminalnim radnjama u Hrvatskoj Republici Herceg-Bosni.

Dostavljeno:

- Naslovu
- Operativni odjel
- Analitički odjel
- a/a



Veljko
Ivica Lučić

Zborno Područje TOMISLAVGRAD

UBOJSTVA

- Dana 10.08.1993.g. ubijeno je 9 civila muslimanske nacionalnosti. Postoje naznake da je to uradio Ivan Baković zvan Ruda. Slučaj su preuzeli vojna i civilna policija. Uzete su izjave svjedoka.

- Dana 26.08.1993.g. ubijen je jedan pripadnik livanjske brigade HVO "Petar Krešimir IV" i dvojica su lakše ranjena u trenutku kad su se vraćali sa bojišnice u kamionima. Prema našim saznanjima, zapucali su po bazi britanskog bataljuna "UPPROFORA", našto su britanski vojnici uzvratili vatrom iz automatskog naoružanja. Na mjesto događanja su došli pripadnici SIS-a OZ S/Z Hercegovina. Poduzete su operativne i istražne mjere na utvrđivanju i rasvjetljavanju svih bitnih činjenica.

KRADE

- Dana 25.10.1993.g. Milan Jozić i Jozo Meštrović su otudili teretno vozilo marke Mercedes čiji je vlasnik Petar Jurić iz G.Vakufa i krivotvorili dokumenta. Privedeni su u VP. Protiv njih su pokrenute prekršajne prijave, s tim da im se vrijeme provedeno u zatvoru uračuna u kaznu. Predmet se nalazi kod vojnog suda u Livnu. Oduzeti kamion se nalazi na parkingu ispred policijske postaje i predan je na raspolaganje logistici brig. "Kralj Tomislav".

- Dana 19.09.1993.g. pripadnik brigadne policije Ante Gadža i još neke nepoznate osobe - otuđenim traktorom IMT 560 i kombijem odvezli su namještaj i teh. stvari koje su vlasništvo Ibre Lisića.

- Dana 19.09.1993.g. ukradeno je 100 šteka cigareta Winston iz skladišta logistike "Bosnaprometa" pri HVO-u. Potencijalni kradljivac je još nepoznat, istraga u toku.

- Protiv Demisia Kapovića (Klokan) pripadnika HV iz Zadra je raspisana tjeralica, zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo krađe tj. otuđio osobne stvari, novac i naoružanje poginulih časnika HVO-a.

NARUSAVANJE JAVNOG REDA I MIRA

- Miroslav Čurčić (Čičo) iz Mrkodola, pripadnik djelatne VP sklon je narušavanju javnog reda i mira. Tako je u ugostiteljskom objektu "Albatros" vl. Vlade Bilića razbijao inventar, prijetio vlasniku, a poslije odlazio ne pokrivši račune. Pomoćnik zap. za SIS predlaže zapovjedniku djelatne policije da istog prozove na odgovornost i primjereno ga kazni, a ako djelatni sastav policije ne bude uređovao u sprječavanju svojih pripadnika u vršenju nezakonitih radnji, isto će sprovoditi BVP uz odobrenje SIS službe.

Prilikom smjene načelnika SIS-a u brig. "Kralj Tomislav" i postavljanje Bože Radoša na njegovo mjesto. Božo Radoš je pretučen i ponižen od strane Mate Beljana.

Dana 22.10.1993.g. čula se rafalna pucnjava u kafiću "Ali" vl. Ilijasa Duguma. Sukob je najprije izbio svađom između dvije manje grupe a potom se nastavio razbijanjem i pucnjavom. Po iskazima očevidaca nasuprot kafića se pojavio Ivan Mamić, kojeg je najvjerojatnije netko pozvao. On je otvorio rafalnu paljbu po kafiću kojom prigodom su ranjene dvije osobe. Za njega se pretpostavlja da je nastupio kao službena osoba tj. kao brigadni policajac.

U prijedlogu djelatnika se navodi da je situacija u gradu zabrinjavajuća i da prevashodno je potrebno usmjeriti rad brigadne vojne policije, civilne policije, općinskih službi i svih ostalih ustanova i službi.

Zona odgovornosti brigade "RAMA"

Nositelji kriminala na ovom prostoru su bivši pripadnici HOS-a a sada vojni policajci pod zapovjedništvom Ilije Franjića.

- VP je osobama muslimanske nacionalnosti, koje su prolazile kroz Prozor, oduzimala raznu robu i vozila koja su zatim prodavali. Pretresali su im kuće, uzimali novac, zlato, oružje i dr. Tako npr. zapovjednik VP Ilija Franjić je oduzeo vozilo marke CITROEN CX od Muslimana državljanina RH.

- Ante Beljo je u nekoliko navrata prevozio žene muslimanske nacionalnosti iz Prozora za G. Vakuf i Bugojno i naplaćivao 100 DM po turi.

- Ante Bradić (Banjaluka) također je u svojem automobilu OPEL-KADET karavan prevozio žene muslimanske nacionalnosti na teritorije pod kontrolom A BiH ili u RH, naravno uz novčanu naknadu.

Svercao je sa naoružanjem, postoje naznake da je prodavao naoružanje čak i Muslimanima. Bradić je uhićen nakon što je pretukao jednog pripadnika "Kažnjeničke bojne" prebačen je u zatvor u Mostar odakle je pušten 21.9.1993.god. po zapovjedi zapovjednika "Kažnjeničke bojne" U Upravi SIS-a nalazi se novac oduzet Bradiću od strane djelatnika SIS-a Tomislavgrad (11.385 DEM, 300 SFR, 100 ASH)

- Ilija Franjić je iz konvoja humanitarne pomoći otuđio automobil marke CITROEN koji je prodat izvjesnom Pavloviću za 7000 DM.

- VP je ukrala i jednu cisternu iz konvoja, prefarbala je i registrirala, a kasnije po nekim saznanjima ta cisterna je završila u Zagrebu.

- Dana 16./17.10.1993. godine na području općine Prozor prenosio je konvoj humanitarne pomoći za Srednju Bosnu. Nepoznate osobe su iz konvoja uzele šest vozila. O tome je upoznata VP.

- Dana 28./29.10.1993. godine nepoznate osobe su izvršile napad na konvoj "Liječnika bez granica" i oduzele im važnu opremu.

- VP je također iz još jednog konvoja ukrala veću količinu kamiona, cisterni i luksuznih automobila, o čemu je izvješćena SIS OZ S/Z Hercegovina.

- Protjerivanjem Muslimana iz ZO Rama, VP su preostali samo još Hrvati i počeli su nerediti i kriminal vezani za Hrvate.

- Dana 04.11.1993. godine opljačkana je kuća Petra Šakote od strane naoružanih nepoznatih osoba. Iznijeli su iz kuće 36.000 DM. Upozna i robe u vrijednosti od 4.000 DM. Upoznata civilna i vojna policija.

- Dana 20.10.1993. godine zapaljena kuća Marka Jukića, koja se nalazi pored puta Prozor - Varvar. O ovom slučaju izvješćena je civilna i vojna policija.

- Ilija Franjić, kao zapovjednik VP dobio od brigade i općine 13.000 DM za nabavku opreme, a ista sredstva nikada nisu pravdana.

- Pripadnici VP Rama su prodavali ukradenu građu u Splitu. Radilo se o robi vrijednosti od oko 8.000 DM.

- Pripadnici VP su oduzeli dva kamiona čeličnih šipki, kojima se gubi trag.

- Dana 14.10.1993. godine Ilija Franjić je prodavao autobus marke "SETRA" koji je oduzet od Tuzlaka. Autobus je vozio putnike na relaciji Njemačka - Tuzla. Putnici u autobusu su bili Muslimani i Hrvati. Oni su otjerani preko punkta na Makljenu, a prtljaga putnika je opljačkana od strane vojne policije.

- Dana 18.02.1993. godine na kontrolnom punktu VP Ilija Franjić je oduzeo vozilo marke JETTA koji sada vozi Ante Baketarić, zapovjednik VP. Ukrao je i vozilo marke ASCONA, vozi ga Mladen Pofić, vojni policajac. Kamion marke MERCEDES je također ukraden, vozi ga Stipo Cvitanović.

- Dana 02.10.1993. godine nestala su vozila i strojevi voznog parka GP "Gorica". Mišljenje je da je vozni park GP "Gorica"

podijeljen popola sa Muslimanima još prije sukoba, ali treba tražiti izvore o sudbini ostalih vozila.

RANJAVANJA I UBOJSTVA

- Dana 26.10.1993.god. u selu Lug udavljena je starica Janja Drežnjak, davljenje je počinjeno gajtanom od telefona. Iz kuće je pokupljen novac i vrijedne stvari, počinitelj je nepoznat.

- Dana 27.09.1992. godine u prostorijama motela "Gradina" u Prozoru ranjen je iz vatrenog oružja Franjo Brajko. Ranjen je od strane pripadnika diverzantskog voda "Jastrebovi", brigada "Rama", koji su pod utjecajem alkohola počeli razbijati sitan inventar, a zatim demolirati cijeli prostor pod izgovorom da je neko od prisutnih otuđio pušku jednom od pripadnika "Jastrebova". Puška je slijedeće jutro pronađena u njegovoj privatnoj kući. Pripadnik "Jastrebova" Vlado Barešić je rafalnom paljbom iz puške "FAL" cal. 7,62 mm pucao po unutrašnjosti motela i tom prilikom ranio Franju Brajku, djelatnika SIS-a.

- Dana 11.11.1993. godine smrtno stradao vojnik Zdravko Dujmović, koji je nenajavljeno prilazio bunkeru iz pravca kojim se nije smio kretati. Misleći da je neprijatelj, Ante Odak otvara vatru i smrtno pogada Zdravka Dujmovića. Slučaj je predat VP na daljnju obradu.

- Dana 30.09.1993. godine u Policijskoj stanici Rama nalazi se Milan Sarić iz Uskoplja koji je osumnjičen za ubojstvo pripadnika HVO-a. U Policijskoj stanici je ranjen u nogu. Ranio ga je brat ubijenog vojaka Ivan Baketarić. Liječnička pomoć ukazana mu je u Rumbocima, a nakon toga je hospitaliziran u bolnici u Tomislavgradu. Iz sigurnosnih razloga premješten je u Livno a potom u stacionar Loru u Splitu. Predmet Milan Sarić nalazi se u Vojnom sudu u Livnu, gdje mu je određen pritvor do 20.11.1993. godine. Vojni sud je upoznat o mjestu gdje se osumnjičeni nalazi.

NAPADI NA VP

- Dana 14.11.1993. godine došlo je do provociranja pripadnika postorjbi VP od strane više osoba okupljenih oko Ilije Franjića, bivšeg zapovjednika VP. Okupljeni su došli u VP uz prijetnje i psovke, ultimativno zatražili od VP da "do večeras" napuste grad ili će biti izbačeni. Sa ovim događanjima upoznat je SIS brigade "Rama" i obavljen je razgovor sa zapovjednikom VP.

- Dana 18.11.1993. godine desio se incident između brigadne VP i grupe vojnika na čelu sa Ilijom Franjićem. Teže tjelesne ozljede zadobio je pripadnik brigadne VP Nino Tomić.

Zborno Područje MOSTAR

Sa izbijanjem rata, jedan od najvećih problema u ZP (posebno

grad Mostar i Čapljina) predstavljala je stambena problematika. U ovim gradovima je bio veliki broj stanova vojnih lica bivše JNA, koji su se povukli sa protjerivanjem okupatorske vojske i ostavili stanove. Tada dolazi do zauzimanja i useljavanja u slobodne stanove kako stanovnika iz Mostara tako i pridošlih prognanika (većinom Muslimani iz istočne Hercegovine). Po izbijanju sukoba između Hrvata i Muslimana jedan broj Muslimana napušta te stanove, a drugi dio biva protjeran, sve u cilju useljavanja pojedinaca u te stanove. Useljeno je oko 2000 stanova, a za ilustraciju navesti ćemo par karakterističnih primjera:

- Dana 04.02.1993. godine, po zapovjedi Željka Džidića, grupa vojnih policajaca čisti zgradu "Tropikanu" u elitnom dijelu grada, te odvođi 10 Srba i jednu Hrvaticu i bračni par židovske narodnosti na crtu razgraničenja i tjeraju ih da idu prema četnicima. Odmah nakon čišćenja u ove stanove useljavaju ljudi iz vrha HVO Mostara.
- U kuću Salke Pajovića koji je protjeran iz ulice Muje Bjelavca uselili su se Marko Simović i njegov sin Miran, koji imaju stan u ulici A. Hadžiselimovića br. 4.
- Gospođa Bošnjak odvedena je u nepoznatom pravcu a u stan je odmah uselio Vinko Kelava, koji se morao iseliti iz stana koji je dobio teški ratni invalid Marijan Mandić.

DEZERTERSTVO I ODBIJANJE IZVRŠENJA ZAPOVIJEDI

U većini mjesta ZP Mostar s prvim sukobima sa JNA dolazi do masovnog napuštanja gradova koji se nalaze na području ZP pri čemu je među njima bio veliki broj vojno sposobnih muškaraca. Jedan dio se vratio a jedan je još uvijek u RH ili inozemstvu.

Poseban problem predstavljaju sadašnji, grupni ili pojedinačni odlasci iz postrojbi u RH ili inozemstvo kao i odbijanje izvršenja zapovijedi.

- Početkom kolovoza 1993. godine u inozemstvo je organizirano otišlo oko 15 pripadnika HVO-a Mostar, sa odgovarajućim papirima i vizom koja je izdata u hrvatskom konzulatu u Njemačkoj. Papire kao i posao, posredstvom jednog poduzetnika osigurao im je Dika Slezak.
- Dana 26.09.1993. godine na položaj u selu Raštani, trebala je izaći grupa od 20 pripadnika PU Mostar sa zapovjednikom Karlom Džebom. Nakon dojave u OZ položaj je morala preuzeti druga grupa.
- Dana 26.10.1993. godine, samovoljno napustio položaj na brdu Hum vojnik Nenad Ivanković, pripadnik 145. brigade HV i sa službenim autom otišao u Split. Slučaj predat VP HV.

- Dana 31.10.1993. godine položaj u selu Raštani samovoljno napustila postrojba MUP-a Livno, zbog nedolaska smjene. Crta je bila nepokrivena do 04.11.1993. godine kada je 2. brigada proširila ljudstvo na taj dio crte. O svemu upoznata ZP Mostar, PU Mostar i GS.

- Dana 01.10.1993. godine brigada "Stjepan Radić" trebala je izvršiti smjenu. Vojska nije htjela zbog slabog odaziva otići na teren, upoznat GS.

- Dana 15.08.1993. godine, Jadranko Begić je ostavio same 20 zatvorenika koji su sjekli balvane na području Dobrog Sela. Upoznat zapovjednik imenovanog.

- Dana 22.07.1993. godine u 21,00 sati sa lokaliteta Kajin Kičin povlači se zbog nedolaska smjene postrojba iz Gruda. Trebali su ih smijeniti "Grđani" Čitluk, koji nisu htjeli izaći zbog malog broja ljudi.

SILOVANJA

- Dana 23.09.1993. godine u Goricama kod Stoca, Mirko Jurković je silovao izbjeglu [REDAKCIJA] iz Kaknja. Protiv njega podnijeta krivična prijava u Vojnom sudu Čapljina.

- Dana 30.06.1993. godine u Pijescima, silovana je [REDAKCIJA]. Mogući izvršitelji navedenog djela su: Jerko Spajić, Robert Milinković, Setka Ljuban i Dragan te izvjesni Lujza.

- Dana 21.06.1993. godine silovana je [REDAKCIJA] - izvršitelji su uniformirane osobe HVO, predmet ustupljen VP.

- Dana 08.01.1993. godine silovana je [REDAKCIJA] i njezina kći [REDAKCIJA]. Počinitelji su uniformirane osobe, predmet ustupljen VP.

UBOJSTVA I RANJAVANJA VOJNIKA NA POLOŽAJU

- Dana 12.08.1993. godine, na položaju Buna, ranjen je sa smrtnom posljedicom Zoran Planinić, pripadnik brigade "Knez Branimir". Na njega je pucao, u strahu, Stjepan Maljek, pripadnik 5. gardijske brigade HV.

- Dana 24.06.1993. godine, na položaju u Grahovištu, je vojnik Nikša Sentić, pripadnik I brigade "Knez Domagoj" (Neumska bojna), iz nehata ubio prijatelja Željka Krmeka. Počinitelj pritvoren i pokrenut istražni postupak.

- Dana 03.10.1993. godine na brdu Hum, vojnik Marinko Musa, pripadnik PZO Široki Brijeg, je u strahu i slabe vidljivosti zbog velike magle, ubio Dražena Gvozdena a teže ranio Luku Kraljevića, pripadnike HV. Počinitelja je privela VP a istražni postupak je u tijeku.

- Dana 05.10.1993. godine, na području Vrđi, poginuo je vojnik Miro Spajić, a teže ranjen jedan naš izviđač (obojsica pripadnici brigade "Vitez Ranko Boban"). Miro Spajić se, po gustoj magli, vraćao sa položaja i ušao u zonu odgovornosti druge bojne, gdje je naišao na naše izviđače. Došlo je do međusobne pucnjave a Miro je poginuo.
- Dana 10.09.1993. godine, na položaju Hum, poginuo je Miroslav Mazulja iz Mostara, a njega je ubio Mario Drmač, obojsica pripadnici 2. bojne 3. brigade. Mario Drmač je pritvoren i pokrenut je istražni postupak.

OSTALA UBOJSTVA

- Dana 12.07.1992. godine, ispred hotela Bristol ubijen Durasović Dragan, počinitelji uniformirane osobe HOS-a i HV. Predmet ustupljen VP.
- Dana 11.11.1992. godine, u Bolničkoj ulici, ubijen je Vasilije Hamović, počinitelji vojnici HVO, predmet ustupljen VP.
- Dana 19.11.1992. godine, je ubijen Milan Čvoro, počinitelj uniformirana osoba, podnesena KP.
- Dana 13.11.1992. godine, grabežno ubojstvo, Abdulaha Basrija, počinitelj N.N. podnesena krivična prijava.
- Dana 24.01.1993. godine, u Blagaju, ubijen Ranko Skočajić, počinitelji uniformirane osobe, upoznata VP.
- Dana 16.02.1993. godine, na putu za Gorance - tzv. Mačkovića kuća, ubijen Nebojša Kokotović, počinitelj N.N., upoznata VP.
- Dana 06.04.1993. godine, u Vrapčićima, ubijen Risto Antelj, počinitelj N.N., upoznata VP.
- Dana 29.04.1993. godine, ubijena Zahida Brković, počinitelj N.N.
- Dana 12.05.1993. godine, u Mrtvačnici Ratne bolnice identifikiranje 32 osobe stradale u sukobima MOS-a i HVO-a u Mostaru (uglavnom civilne osobe muslimanske nacionalnosti).
- Dana 26.05.1993. godine, u Bučićima kod Mostara, ubojstvo N.N. muškarca, počinitelj N.N., upoznata VP.
- Dana 27.05.1993. godine, na Balinovcu, ubijen Muris Pezo, počinitelj N.N., upoznata VP.
- Dana 27.05.1993. godine, na Kobilovači - Bijele Rivine, ubijen Murat Džeko i Hamdo Rizvić, počinitelj N.N., upoznata VP.
- Dana 31.05.1993. godine, na Kobilovači - Bijele Rivine, ubijen Senada Bečić, počinitelj N.N., upoznata VP.
- Dana 12.06.1993. godine, na Seizmološkoj postaji Hum, ubijen Mustafa Rahimić, počinitelj N.N., upoznata VP.

- Dana 26.06.1993. godine, na Brkanovu Brdu, ubijen Petar Pribisić, počinitelj N.N.

- Dana 29.06.1993. godine, na Brkanovu Brdu, ubijena Ruža Pribisić, počinitelj N.N.

- Dana 30.06.1993. godine, na Brkanovu Brdu, ubijena Fikreta Čopelj, počinitelj N.N.

- Dana 01.07.1993. godine, na Brkanovu Brdu, ubijeni Menira Bećirović, Vedran Bećirević, Nermin Sarić, Mirsad Muslinbegović, Ziba Kajtaž i Ismet Kajtaž, počinitelji nepoznati, upoznata VP.

- Dana 01.07.1993. godine, na Biskupovoj glavici - magacin "Parkova", ubijeni Semir Lerić, Salih Zupčević, Hasan Hadžimahović i Nazif Ramić, počinitelji N.N., upoznata VP.

- Dana 01.07.1993. godine, na Kobilovači - Kamenolom, ubijen Enes Stranjak, počinitelj N.N.

- Dana 02.07.1993. godine, u Ričini 101, ubijen Mirsad Denjo i Mustafa Peco, počinitelj N.N.

- Dana 02.07.1993. godine, na putu za Zovnicu, ubijen Adem Dugalić, počinitelj N.N.

- Dana 02.07.1993. godine, na putu za Zovnicu, ubijen Šefko Droce, počinitelj N.N.

- Dana 03.07.1993. godine, na putu za Gorance, ubijen Dagmar Elezović, počinitelj N.N.

- Dana 03.07.1993. godine, u Čulama - Kruševo, ubijeni Mensur Čadro i Mustafa Grebović, počinitelji N.N.

- Dana 04.07.1993. godine, na Biskupovoj glavici, ubijen Jusuf Batlak, počinitelj N.N.

- Dana 04.07.1993. godine, na putu za Zovnicu, ubijen Mirsad Fazlić, počinitelj N.N.

- Dana 04.07.1993. godine, u MZ "14. veljača" u ul. S. Radića, ubijen Salem Milavić, počinitelj N.N.

- Dana 06.07.1993. godine, na Vardi, ubijen N.N. muškarac, počinitelj N.N.

- Dana 12.07.1993. godine, na putu za Gorance, ubijen Esad Efica, počinitelj N.N.

- Dana 13.07.1993. godine, na Vardi, ubijen Hamdija Đukić, počinitelj N.N.

- Dana 14.07.1993. godine, na Kobilovači - stari kamenolom, ubijena 2 N.N. muškarca, počinitelj N.N.
- Dana 14.07.1993. godine, na Brkanovu Brdu, ubijen N.N. muškarac, počinitelj N.N.
- Dana 15.07.1993. godine, na Brkanovu Brdu kod Čatrnje, ubijen N.N. muškarac, počinitelj N.N.
- Dana 15.07.1993. godine, na Biskupovoj glavici, ubijeni Nada Frenjo, Hatidža Kajtaž, Elvedina Kajtaž i dijete staro 10 mjeseci, i Đejlan Kajtaž, počinitelji N.N. osobe.
- Dana 16.07.1993. godine, na platou ispred "Hita", ubijena N.N. trudna žena, počinitelj N.N.
- Dana 21.07.1993. godine, u Bačevićima, ubijen 4 N.N. muškarca, počinitelj N.N.
- Dana 22.07.1993. godine, na Buni, ubijen N.N. muškarac, počinitelj N.N.
- Dana 26.07.1993. godine, u ul. Muje Bjelavca, ubijen Ibro Gaštan, supruga Nerka i sin Selim, počinitelji N.N., upoznata VP.
- Dana 04.08.1993. godine, na putu Buna - Blagaj, od iznemoglosti umrle 3 N.N. žene prilikom protjerivanja u Blagaj.
- Dana 08.08.1993. godine, na putu Buna - Blagaj identificiran muškarac.
- Dana 09.08.1993. godine, na putu Buna - Blagaj, od iznemoglosti umrle 3 N.N. žene prilikom protjerivanja u Blagaj.
- Dana 09.08.1993. godine, ubijena N.N. žena, počinitelj N.N.
- Dana 10.08.1993. godine, u ul. Vladimira Nazora, ubijen Vahid Krilić, počinitelj N.N.
- Dana 10.08.1993. godine, na putu za Žovnicu, ubijen Faruk Krvavac, počinitelj N.N.
- Dana 13.08.1993. godine, u Ričini, ubijen Elvedin Suta, uhićenik sa "Heliostrova" - VP odbila identifikaciju i 1 N.N. muškarac.
- Dana 15.08.1993. godine, na prvoj crti bojišnice u gradu, poginuli ratni uhićenici: Afan Torlo, Emir Čolić, N.N. muškarac - VP odbila da vrši očevid i identifikaciju.
- Dana 21.08.1993. godine, na prvoj crti bojišnice u gradu, poginuli ratni uhićenici Saša Grabovac, Smail Džebirov, N.N. muškarac - VP odbila da izvrši očevid i identifikaciju.

- Dana 24.08.1993. godine, u Barama - Mostar, bacanjem bombe u alatnicu poginuo Davor Miličević, počinitelj N.N.
- Dana 14.09.1993. godine, na prvoj crti bojišnice u gradu, poginuo ratni uhićenik N.N. muškarac.
- Dana 14.09.1993. godine, na Zovnici, ubijena Suada Marić, počinitelji N.N. osobe.
- Dana 18.09.1993. godine, u ul. Ante Zuanica 15b, ubijena Zejna Mesihović, počinitelji N.N., pokrenut istražni postupak.
- Dana 20.09.1993. godine, u Mostaru, od granate poginuli Smail Imamović i Hasan Bašić.
- Dana 23.09.1993. godine, u D. Jasenica, ubijen Mustafa Karabeg, počinitelj N.N.
- Dana 24.09.1993. godine, na Humu, ubijen 2 N.N., počinitelji N.N.
- Dana 30.09.1993. godine, na Kobilovači, ubijen Rašid Omerika, počinitelji N.N.
- Dana 03.10.1993. godine, u Kalemovoj br.3., poginulo dijete Muhamed Lopata.
- Dana 08.10.1993. godine, na putu za Gorance, ubijen i spaljen leš Sulejmana Zukić.
- Dana 15.10.1993. godine, na Kobilovači, ubijen N.N. muškarac, počinitelji N.N.
- Dana 17.10.1993. godine, u ul. Stefe Sulentića, ubijen Adem Delić, počinitelj N.N.
- Dana 18.10.1993. godine, u ul. Mahe Đikića 11a, ubijen Ahmet Mujić i njegova kćerka Slavenka Mujić Travljanin, počinitelji N.N., pokrenut istražni postupak.

Napomena:

Ovom informacijom nisu obuhvaćene protuzakonite radnje kao što su krađe i pljačke, jer ih je u ovom ZP bilo utoliko broju da ih je teško sve i nabrojati a pogotovo detaljno obraditi. Kao primjer navesti ćemo krađe i izuzimanja automobila, kojih je bilo preko tisuću. Mnoga od tih vozila su završila negdje na području HR HB ili RH.

Posebno je teško stanje u privredi, ovog područja, koja je gotovo uništena što ratnim razaranjima, a što pljačkom.

Zborno područje ORAŠJE

Operativnim radom djelatnika SIS-a na gore spomenutom ZP zabilježili smo slijedeće slučajeve protuzakonitih djelatnosti:

Dana 25.06. na 27.06.1992. godine prilikom ispitivanja zapovjednik V bojne Vojne policije Pero Vincetić je premlatio privedenog Franju Bijelića. Tom prilikom je Bijeliću slomljeno rebro. O slučaju je izvješćen zapovjednik ZP Orašje Đuro Matuzović.

Neutvrđenog datuma na početku 12 mjeseca 1992. godine izvršena je krađa tri četnička leša sa farma u Draganovcima. Djelatnici SIS-a ZP Orašje su izvršili informativne razgovore sa osobama za koje se sumnja da su umješane u ovaj slučaj. Skupljeni materijali predati su VP kao i zapovjedniku ZP Orašje Đuri Matuzoviću.

Dana 13.01.1993. godine zapovjednik V bojne VP Pero Vincetić je na skelskom prijelazu br.1 (Orašje-Zupanja) udario u lice Asmira Jahića, ovlašteno službeno lice-policajca, nakon što ga je ovaj upozorio da se na temelju zapovjedi ZP Orašje ne smije iznositi oružje iz područja ZP Orašje. Poslije ovoga incidenta Vincetić je produžio na područje RH. O ovom slučaju izvješćen je zapovjednik ZP Orašje Đuro Matuzović.

Dana 06.02.1993. godine zapovjednik V bojne VP Pero Vincetić je prišao službujućem policajcu na graničnom skelskom prijelazu Orašje-Zupanja Đuri Kneževiću i zapovjedio mu da propusti bez pregleda kamion, uz obrazloženje: " ovaj kamion ne diraj, on vozi za mene", što je Knežević i učinio. O slučaju izvješćen je zapovjednik ZP Orašje Đuro Matuzović.

Dana 06.03.1993. godine policajac Đuro Knežević je vršio redovnu službu kontrola na graničnom prijelazu Orašje - Zupanja. Oko 14,00 sati kod njega je došao zapovjednik V bojne Vojne policije Pero Vincetić i rekao mu da ne zaustavlja traktor tipa "Rakovice" registarskih oznaka OR-1473 koji je čekao na prelazak u R BiH. Prilikom prelaska navedenog traktora u R BiH od vozača Ante Božića, Knežević je zatražio fakturu o kupljenom piću na što mu je on odgovorio da je fakturu uzeo Pero Vincetić te da je isti izmirio sve obveze. U prikolici se nalazilo 3.000 piva (sto pedeset gajbi). O slučaju je izvješće zapovjednik ZP Orašje Đuro Matuzović.

Dana 01.04.1993. godine uhićen je Švicarski državljani Patrick Bruno od strane VP. U nekoliko slijedećih dana prilikom ispitivanja istog prekoračena su ovlaštenja od strane načelnika stožera ZP Orašje Ilije Vincetića koji ga je premlatio. O slučaju je izvješćen zapovjednik ZP Orašje Đuro Matuzović.

Dana 25.04.1993. godine iz postrojbe 104. brigade ukradena je PKT strojica sa tenka T-55. Nakon zajedničke istrage SIS-a i VP PKT strojica je pronađena, a daljni postupak utvrđivanja točnih okolnosti u svezi njenog nestanka preuzela je VP. O slučaju

izvješćen je zapovjednik ZP Orašje Duro Matuzović.

Dana 17.11.1993. godine nepoznate osobe su u noćnim satima izrešetale službeno vozilo "Mercedes" HVO 030 D koji je bio parkiran ispred porodične kuće Marka Benkovića u selu Ugljara. Automobilom se koristio pomoćnik zapovjednika ZP Orašje za SIS Marko Benković. Civilna policija je preuzela rješavanje ovog slučaja a o istom je upoznat i zapovjednik ZP Orašje Đuro Matuzović.

Zborno područje VITEZ

Pošto se radi o vrlo specifičnom području, na kojem su gore navedene radnje učestala pojava, a poradi lakšeg prikazivanja stanja, izvršit će mo podjelu po gradovima Srednje Bosne:

TRAVNIK

Nositelji kriminala u općini Travnik su: Pero Križanac i Zarko Andrić - Žuti.

PERO KRIŽANAC (zvani Klempo) sin Slavka i Ane rođene Rimac, rođen 9. srpnja 1950.g. u selu Kraljevice, općina Travnik, Hrvat, po zanimanju SSS-ugostitelj. Nestabilna ličnost, što je pokazao još u predratno vrijeme kada je bio na glasu kockara gubitnika, čovjeka koji je kao jedini naslijednik očeva bogatog imanja, isto prokockao i doveo se gotovo do beskućnika. U predizbornoj kampanji HDZ-a, ulazi sa starim neregistriranim vozilom, masom neplaćenih računa za struju i grijanje, te kao osoba protiv koje je više puta vođen istražni postupak i koji je osuđivan po KZ R BiH. Kriminalne radnje Pere Križanca svedene su uglavnom na sticanje materijalne dobiti kroz aktivnosti u HDZ-u i HVO-u. Poslije trijumfa HDZ-a u R-BiH postaje član Predsjedništva općinskog odbora Travnik i kroz tu funkciju pokreće skupljanje novca od pučanstva za naoružavanje. Iz tog perioda ostaje nerazjašnjeno oko 40.000 DM koje Pero Križanac nikad nije pravdao, a sporna su i pravdanja ostalih 40.000 DM koje je pokrивao sumnjivim računima. Tada već, neposredno prije osnivanja HVO-a, Pero Križanac postaje uzrokom nezadovoljstva pučanstva općine Travnik. Do danas nitko iz HDZ-a nije od njega zatražio pravdanje novca.

Period do osnivanja HVO-a P.K. se aktivno angažira na opskrbi prostora SB MTS-om (naoružanjem). Te aktivnosti praćene su nizom nezakonitih radnji kao što su neizdavanje papirnih dokumenata, ne postoje spiskovi, zaduženja naoružanja, tako da se za preko 200 raznih cijevi može samo nagađati kod koga i gdje su završile.

Prilikom jedne od isporuka naoružanja za SB ostalo je do danas sporno: 100 automatskih pušaka kalašnjikov, 40 automatskih pušaka "FAL", 40 pištolja argentinske proizvodnje i 10 automata

"UZI". Ako se uzmu u obzir cijene naoružanja koje su tada bile na tržištu (oko 1300 DM po cijevi) onda je jasno da se radi o velikim sumama novca.

Po osnivanju Vlade HVO-a Travnik, predsjednik Boban ga imenuje za dopredsjednika iste. Na tom mjestu P.K. maksimalno nastoji uzeti sve konce u svoje ruke, što je i uspio, tako da je predsjednik, kojeg je on smjenjivao telefonskim razgovorima sa Grudama, postalo samo figura. Jedini posao kojim se on intenzivno bavio u Vladi jesu putovanja u inozemstvo radi prikupljanja novca od dijasporu. To je praćeno basneslovno velikim troškovima koje su ostali članovi Vlade poslušno odobravali. Stura je imao finansijska dokumentacija o izvorima i razdruženjima primljenog novca. Odsjedanje u najskupljim hotelima, posjećivanje kazina, pedikera, menikira, su prateće aktivnosti na takvim putovanjima. O svemu ovome imamo mnoštvo izjava njegovih najbližih suradnika, kurpi, bivših i sadašnjih članova Vlade, kurpijerki iz kazina te materijalne dokaze kao što su krivotvorene priznanice koje je izdavao u inozemstvu, bjanko hotelske račune, bjanko račune od taksista, kojima je po potrebi pokrivaio manjke. Svojim ponašanjem u Vladi destruktuirao je njen rad što dokazuju izjave članova Vlade o stalnim prijetnjama fizičkom likvidacijom pojedinaca koji mu nešto prigovore, čime je održavao disciplinu.

Stalno se hvalio dobrim odnosima sa predsjednikom Tuđmanom, Bobanom i sa ministrom Suškom.

Ovakvo ponašanje blokiralo je sve aktivnosti na organiziranju obrane Travnika i dovelo do dubokog razdora između civilne i vojne vlasti, a i između pučanstva i institucija HR HB. O svemu ovome Centar SIS-a Travnik/Vitez napravio je detaljnu istragu, te na osnovu izjava svjedoka i materijalnih dokaza napravljena je krivična prijava na osnovu koje je gosp. Križanac lišen slobode. Nekoliko dana nakon toga pušten je uz intervenciju. Pošto su dokazi ponovno prezentirani izvršeno je uhićenje istog i predmet je predan Okružnom vojnom sudu Livno.

Sud ga tereti za krivična djela po članku 227 stavak 3, članku 213 stavak 2, članku 217 stavak 1 KZ BiH, te mu je u svrhu zaštite istražnog postupka određen pritvor po članku 191 stavak 2, točka 1,2,3 i 4 ZKP-a.

Ponavlja se isti slučaj, te uz intervenciju Pero Križanac biva pušten iz zatvora, bez konzultacija sa sudom. Nakon toga odlazi u RH i odatle sa porodicom u Njemačku čime izbjegava daljnji tok sudskog postupka.

ZARKO ANDRIC - ZUTI rođen u N. Biloj gdje je do skora bio i stalno nastanjen. Jedan je od glavnih organizatora kriminala na području SB. U predratnom periodu važio je također za najglasovitijeg šefa mafije koji se bavio krađom i distribucijom ukradenih vozila iz cijele Europe i držanjem kazina. Nekoliko puta je vođen krivični postupak i sudski je kažnjavao.

Početkom rata osnovao je svoju oružanu grupu koja se bavila presretanjem vozila i uglavnom starim poslovima. U tom periodu (kolovoz 1992. godine) dok je pokojni Ivica Stojak bio zapovjednik općinskog stožera HVO Travnik, izdata je zapovjed za uhićenje Andrića, što se završilo ranjavanjem trojice policajaca.

Nekoliko dana nakon toga Ivica Stojak ga imenuje za zapovjednika VP Travnik. Time pripadnici njegove oružane grupe zvanično postaju vojni policajci, legalni - zaštićeni u izvršenju svojih nezakonitih radnji.

Osnovnu grupu i oslonac Andriću bili su: Ferdo Gazibarić, Dominko Andrić, Anto Andrić, Boško Perić i Oliver Sivonjić, a povremeno su tijesne veze sa njim imali Marinko Zilić, Zoran Čeko, Zoran Tuka i Stjepan Bilješko. Postavljanjem za zapovjednika VP Travnik prislan gotovo bratski odnos uspostavlja sa dopredsjednikom HVO Vlade Travnik, Perom Križancem, koji sa aspekta vlasti gospodinu Andriću daje svaku podršku. U tekstu koji slijedi navešću neke od kriminalnih radnji kojima je autor Andrić Žarko.

Početkom godine 1992. operativnim radom smo utvrdili da je Žuti sa svojom grupom otuđio slijedeća vozila:

- tri vozila JEEP vlasništvo UNPROFOR-a i UNHCR-a,
 - petnaest putničkih vozila marke "GOLF", jedno vozilo SUBARU
 - terensko vozilo NISAN-patrol otuđeno na Gostunju (put od Travnika prema G. Gori),
 - teretno vozilo marke MAN, vlasništvo Spedicije Bugojno.
- Vozila su uglavnom otuđivana na putu, gdje su postavljani "divlji" punktovi, te poslije toga odvoženi u mehaničarske radione u N. Biloj gdje su farbani i prekucavani brojevi, odatle su plasirani na tržište diljem HR HB i RH.

Na taj način su presretani i djelatnici UN-a i UNHCR-a te Međunarodnog Crvenog križa, prilikom čega su im uzimana vozila i novac koji su imali kod sebe. Sve ove pojave zataškavane su plaštem VP i Vlade HVO Travnik.

Institucije HVO-a Travnik već tada pokazuju svoju nemoć u otklanjanju i zaustavljanju kriminalnih radnji. Jedan od pokušaja da se zaustavi eskalacija kriminala desio se 27.02.1993. godine. Naime, Regionalna VP uhitila je Ferdu Gazibarića, desnu ruku Andrića, radi osnovane sumnje da je počinio krivična djela otuđivanja imovine. Noć 26./27.02.1993. godine Žarko Andrić - Žuti organizira skup VP Travnik i obavještava ih o uhićenju Ferde Gazibarića, te potrebe njegovog hitnog puštanja. 27.02.1993. godine Andrić, u pratnji Pere Križanca, dolazi u Vitez i Busovaču kako bi isposlovali puštanje Gazibarića. Pošto im to nije uspjelo, Andrić isti dan okuplja VP i sa dragovoljcima i PPN "Vitezovi" i PPN "Tvrtko II" odlaze u Vitez u sjedište Regionalne VP i MUP-a. Oko 50 osoba sa teretnim kamionima, jednim PAM-om i više osobnih automobila pod vodstvom Žutog, uspjelo je silom osloboditi Gazibarića iz zatvora u Busovači.

Od toga trenutka nikome, a pogotovo tadašnjem zapovjedniku Regionalne VP Paški Ljubičiću, ne pada na pamet da intervenira prilikom izvršenja kriminalnih radnji u režiji bande Žarka Andrića - Žutog. Centar SIS-a je nastavio i dalje praćenje svih takvih pojava o čemu je uredno izvješćivao Upravu.

Daljnje aktivnosti bande "ŽUTI" nastavljaju se još većim intenzitetom, dakako okrijepljeni činjenicom da im niko ništa ne može, niti iko pokušava šta napraviti.

Sve je tješnja njegova suradnja i sa Muslimanima gdje za novac izbavlja zatočene pripadnike MOS-a iz zatvora HVO-a. Tako

03.05.1993. godine u Vitezu, za iznos od 5.000 DM, vadi iz zatvora u Busovači Mursela Grabusa, pripadnika MOS-a iz Travnika. Ovaj slučaj smo precizno zabilježili na VHS i foto jer smo u akciju ubacili svog čovjeka.

Nastavljaju se pljačke i presretanja na cesti kao na primjer: 05. srpnja 1993. godine u Vitezu oduzeto je vozilo tipa FIAT, vlasništvo španjolskih novinara, te sva pripadajuća imovina novinara (foto oprema, novac, putovnice i ostala dokumenta). Ovo je popraćeno i udarcem kundakom jednog od novinara. Ovakve pojave nanižele su, i dalje nanose štetu čitavom HVO-u. Veliki plijen Zuti je uzeo iz presretenog konvoja koji je išao u Tuzlu u svibnju 1993. godine. Dio te robe prodao je Muslimanima.

Dok je bjescila ofenziva MOS-a na Vitez, Zuti se u N. Biloj sastao sa Asimom Fazlićem, načelnikom CZB Zenica. Razgovarali su o tvornici SPS Vitez, tj. Asim Fazlić je Zutom nudio novac da pomogne Muslimanima da dođu do nje i tražio je da se hrvatsko pučanstvo vrati u Travnik. Na pregovore je išao uz suglasnost pukovnika Blaškića. Po našim saznanjima Andrić je odbio takve ponude. Iz Novog Travnika tijesnu je suradnju imao sa Stipom Bavrkom, zapovjednikom VP, a u Vitezu sa Darkom Kraljevićem, zapovjednikom PPN "Vitezovi". Često je viđan na teritoriju koji je pod kontrolom MOS-a (Opara i Kalinska - N. Tavnik), u vrijeme kada to drugi Hrvati nisu mogli. Viđan je sa Rasimom Delićem, jednim od muslimanskih mafijaša N. Travnika, i preko njega je išla ukradena roba do Bugojna. U srpnju i kolovozu 1993. godine Andrić stiče puno povjerenje puk. Blaškića te često biva konzultiran od njegove strane, iako se grupa od Zutog, u akciji "Mahala", pokazala ponovo u svjetlu kriminala, noseći iz kuća sve što im je došlo pod ruku (TV, video, muzičke linije, novac, zlato, vozila, namještaj). Ishod te akcije je neuspjeh, uz žrtve i ranjavanja bojovnika.

Nastupa period kulminacija, koji se može označiti kao period cvjetanja kriminaliteta i mafije, te međusobnih obračuna bivših suradnika. Tako je 23.10.1993. godine došlo u N. Travniku do sukoba između Zorana Tuke i Zarka Andrića - Zutog, prilikom čega je Zuti teško ranjen. Dva dana kasnije ljudi od Zutog prave zasjedu Zoranu Tuki te ga ubijaju u autu. Zuti je helikopterom prebačen u Zagreb na liječenje, a mišljenje doktora je da će ostatu nepokretan.

ANTO BARIĆ i GOJKO ŠARAC bivši logističari brigade "Travnička", za koje je sadašnji pomoćnik zap. za logistiku brigade Vinko Dugonjić utvrdio da su napravili veliki financijsko-materijalni manjak i sukladno tome podnio krivične prijave protiv istih. Barić se još u lipnju 1993. godine preselio sa obitelji u Zagreb a Gojko Šarac se, od pada Travnika, nalazi u Ljubuškom.

VLADO SIKIRIĆ - "VIS" je bio dozapovjednik Travničke brigade, zapovjednik VP Travnik, zapovjednik diverzantskog voda, surađivao sa MOS-om, te trebovao oružje iz magacina HVO i prodavao Purić Nihadu - Hadžiji. Sada se Vis nalazi u bolnici u Zagrebu, doživio je saobraćajnu nezgodu i u teškom je stanju.

NOVI TRAVNIK

Zbog lokacije tvornice "Bratstvo" u N. Travniku, uglavnom kriminalne radnje vezane su za isporuke oružja iz te tvornice. U tom periodu svu vlast u N. Travniku i jedini koji je imao uvid u isporuke oružja iz tvornice bio je predsjednik HVO-a N. Travnik, Marinko Marelja. Prije rata imao je registrirano poduzeće za trgovinu oružjem i eksplozivima. Za rata u RH u Srbiju je plasirao eksplozive iz tvornice u Vitezu, a dovlačio naoružanje i streljivo koje je prodavao Hrvatima i Muslimanima. Zajedno sa Jozom Sekićem, tada dopredsjednik HVO-a N. Travnik, organizirao transport za RH. Konkretan uvid u kompletan rad Marelje ne postoji do danas, ali ostali su nepokriveni računi i potraživanja tvornice "Bratstvo" od preko tri milijuna DM. U ovim aktivnostima Marelja je imao podršku Daria Kordića. Uglavnom sporne su kontrapornice pješackog naoružanja, koje su dolazile iz RH, gdje i kako su završavale. Imamo saznanja da su iste prodavane Muslimanima za velike svote novca. Opstrukcija vlasti N. Travnika dovela je do velikog nezadovoljstva pučanstva tako da je gosp. Marelja prije godinu dana napustio svoj grad, bez traga.

Po zadnjim informacijama koje imamo, Marelja se nalazi u Zagrebu i surađuje sa MO RH. U vojnoj strukturi desna ruka Marelji je bio Zeljko Sabljic, zapovjednik brigade "Stjepan Tomašević". Kriminalnim radnjama nižeg ranga kao što su presretanja i otuđivanja vozila (UN, UNHCR) bavio se zap. VP Stipo Bavrka. Takav je jedan JEEP poklonio svom zapovjedniku Paški Ljubičiću. Uz njih se takvim radnjama bavio bivši HOS - sada HVO, u sklopu brigade "Stjepan Tomašević", sa svojim zapovjednikom Mamušom.

V I T E Z

Tvornica SPS Vitez, uzrokovala je da glavne i najveće kriminalističke radnje budu vezane usko uz nju. To iz razloga što je roba, kojom raspolaže tvornica, dosta skupa i tražena. Od samog početka uvid i organizaciju isporuke iz tvornice u Vitezu vodio je Marjan Skopljak sa VITEZ TREJDOM. To je privatno mješovito poduzeće čiji su osnivači i vlasnici gospoda iz Viteza:

- Vlado Kajić, privatnik iz Viteza,
- Pero Skopljak, član Valde Vitez,
- Marko Lučić, radnik u tvornici SPS Vitez,
- Zlatko Ružić, inženjer, radio u tvornici SPS Vitez,
- Ivica Drmić, kemičar, radio u tvornici SPS,
- Franjo Mlakić, namjenska proizvodnja Vitez,
- Franjo Garić, privatnik iz Viteza,
- Dragan Šafradin, tehnolog SPS Vitez.

Ta su gospoda dugo držala monopol nad svime što je bilo u tvornici (eksplozivi, raketna goriva) i preko poduzeća VITEZ TREJD je iz RH preuzimano uglavnom naoružanje i vojna oprema za popunu postrojbi HVO-a u SB. Sporno je na koji način je taj MTS dijeljen i gdje je završavao, a po našim saznanjima dio je prodavan Hrvatima i Muslimanima. Do danas, bez obzira na sva upozorenja Službe SIS-a, nije sprovedena službena istraga o

slučaju VITEZ TREJDA, dijelom jer su moćnici politike i vojske SB bili direktno uključeni u te aktivnosti. Padom VITEZ TRJEDA, dok je došlo vjerojatno svadom oko raspodjele plijena, pojedini vlasnici su otišli put RH, dok su drugi, kao Marko Luić, nastavili sa istim aktivnostima, samo registracijom novog poduzeća. Preko VITEZ TREJDA napravljen je posao u kojem je nitroglicerinski eksploziv dat u zamjenu za djelove vozila "Golf". Kupac eksploziva je bila A BiH u Brezi. Posao je vodio Vlado Vlakić iz Viteza, koji sada boravi u Splitu sa obitelji. U Vitezu je često dolazio Ivan Kolarek radi preuzimanja nitroglicerinskog goriva za potrebe MO RH. Kontaktirao je i surađivao sa puk. Blaškićem, Franjom Slišковиćem, Antom Slišковиćem i Marjanom Skopljakom. Kolarek se predstavljao kao čovjek generala Dure Dečaka, od kojeg je imao potpisan dokument kojim se ovlašćuje za takve aktivnosti. U Vitezu je često viđan sa većim svotama gotovog novca.

U rujnu 1993. godine desilo se ubojstvo obitelji Mujčić u stanu u Vitezu (muž, žena i sin). Ubojstvo su počinila tri pripadnika PPN "Vitezovi" koje je uhitila VP. Nedugo nakon toga pušteni su radi učešća u jednoj vojnoj akciji. Većina ukradene robe, vozila, završavali su u rukama "Vitezova", jer zbog svog borbenog rejtinga nitko im se nije smio suprostaviti.

Nerijetke pojave su bile pucnjava i upadanje u muslimanske stanove, ucjene, a sve po povratku s crte, također od pripadnika iste postrojbe. Rjetko su išli direktno u krađe, ali su uglavnom bili kupci i korisnici ukradene robe kojom ih je snadbjevao Žarko Andrić - Žuti.

Može se slobodno reći da su se dobro ponašali, ako uzmemo u obzir činjenicu da kao PPN, upućivani na najteže zadaće, punih pet mjeseci, nisu dobili plaću koju im je dužno osigurati MO HR HB.

PERO GUDELJ, privatnik iz Viteza, posjeduje svoju TV stanicu, bavi se unosnim poslom, tj. nekom vrstom finacijske pošte. Preko svojih predstavnika u Splitu prima devizne i dinarske uplate, na ime, koje umanjene za 5-10% isplaćuje imenovanim u Vitezu, N. Tavniku ili Busovači.

Naša su saznanja da je u zadnja dva mjeseca tim načinom uplaćeo preko 1.000.000 DM na područje SB.

20.09.1993. godine postrojba Regionalne VP upala je u prostorije razvojnog pogona tvornice SPS Vitez, opljačkala ga, i pri tom uništila vrijednu proizvodnu dokumentaciju. Postoji video zapis o posljedicama divljanja VP pod zapovjedništvom Paške Ljubičića.

U travnju 1993. godine česta pojava su bile kriminalne radnje UN-a i UNHCR-a koje su podrazumjevale prijevoz Muslimana sa stvarima iz Viteza na teritorij Zenice, koji je pod kontrolom MOS-a, a za novčanu naknadu. U takvom jednom pokušaju su uhvaćeni djelatnici UNHCR-a i privedeni na informativni razgovor u PS Vitez, gdje su priznali navedene aktivnosti.

B U S O V A Č A

Od samog početka Busovača je specifična, i za razliku od drugih gradova vješto je zataškavana svaka pa i najmanja nezakonita radnja. Većina stvari vrti se oko Daria Kordića i Ignjaca Koštromana kao idejnih vođa i naredbodavaca, pa preko Ante Sliškovića i Paške Ljubišića kao izvršioca njihovih zamisli i želja. U periodu početka glavnog sukoba sa MOS-om (20./21.01.1993.) Kordićevi ljudi, prvenstveno Ante Slišković, sa ljudima diže u zrak objekte, kuće čiji su vlasnici muslimani u centru Busovače. Navedene radnje izvršavali su maskirani, sa prikrivenim licem. Tjekom te "akcije" Mirsad Delija, star oko 23 godine, ubijen je u svojoj kući, navodno zbog negodovanja pri pretresu.

Brat Daria Kordića, Davor Kordić, angažiran u službi kod Ante Sliškovića, vodio je pretresanje muslimanskih kuća i stanova, prilikom čega je zaplijenjeno 10-12.000 DM i oduzeto nekoliko putničkih automobila.

Formiranje specijalne grupe zapovjedili su Kordić i "Ante Sliško" a njom je uglavnom zapovjedao Anto Slišković. te specijalne formacije čine osobe koje su od ranije registrirane kao osobe sklone kriminalnom ponašanju, a za izvršavanje prljavih poslova (ubistva, pljačke, rijetnje). su 19.01.1993. godine pratnja i vozači D. Kordića ozilo YUGO 45 koji je vlasništvo A BiH u kome su se ri muškarca i jedna žena. Uzeli su ih kao taoce, dok se uška koja je oduzeta u Kačunima jednom Hrvatu.

25.01.1993. godine u Busovači su iz kafića "Šejla" (čiji je vlasnik Drago Krišto, vozač od Ante Sliškovića) istjerani i ubijeni metkom u slijepoočnicu Tarik Muminović, Dženad Novalić i nenaoružani Nedim Novalić, te još jedna nepoznata osoba.

Ubrzo je Busovača postala etnički čista, što je praćeno nekontrolisanom pljačkom i miniranjem objekata kako bi se prikrili dokazi. Hrvati koji se nisu slagali sa trenutnom politikom Daria Kordića bili su zatvarani, traženi preko tjeratica, kao što je slučaj sa Nikom Jozanovićem, zapovjednikom brigade "Nikola Šubić Zrinski" iz Busovače, koji je u više navrata ukazivao na propuste i promašaje takvog ponašanja, jer zbog silnog porasta kriminala gubila se kontrola nad vojacima i nižim zapovjedničkim kadrom.

Između 10. i 15.02.1993. godine, malo prije početka žestokih sukoba sa MOS-om, od strane VP iz Busovače lišen je slobode Boro Malbašić, zapovjednik brigade "Stjepan Tomašević" N. Travnika.

Na intervenciju puk. Blaškića da se pusti, Ante Slišković je odgovorio da ako mu je volja smjeniti će i pukovnika Blaškića i Jozinovića. Jozinović je smjenjen 15.02.1993. godine. U svezi s tim u Vitezu je održan sastanak na kojem je Vuković, zapovjednik VP Busovača, rekao da su 70% Vojnih policajaca lopovi i kriminalci, te da njima ne može vladati niti kontrolirati ih. Na sastanku su bili nazočni Dario Kordić i Ignjac Koštroman. Nakon dva dana Vuković je smjenjen sa mjesta zapovjednika VP.

U isto vrijeme u Busovači se desilo oduzimanje blinidiranog vozila od novinara BBC, i to od strane dva vojna policajca iz Busovače: Brane Krište i Drage Vukadinovića (pratioci Ante Sliškovića). Na intervenciju UN-a da se vozilo vrati, Kordić i

Koštroman negativno su odgovorili.

19.01.1993. godine u Busovači kod banke presretno je muslimanski vjerski službenik i maltretiran. Na upozorenje Jozinovića da nam takvi ispadi nisu potrebni, Kordić je dao upute da se nastavi sa takvim radnjama jer je isti kod sebe imao pištolj.

Na tadašnje intervencije predstojnika Stojića i generala Petkovića da se ide na smirivanje situacije, od strane vodstva SB izdavane su suprotne upute.

Imamo saznanja da se osiguranje zatvora u Busovači koristilo zatvorenicima za izvršenje kriminalnih radnji, pljačke i krađe, te ih tom prilikom puštali iz zatvora da se slobodno kreću gradom. Za to su zloupotrebljavali pečat VP broj 42 iz Zenice.

Više izjava uzetih od Hrvata koji su bili zatočeni u muslimanskim zatvorima stoji da su čuli kako se Muslimani snabdjevaju streljivom i oružjem kupujući ga od Busovače i Viteza.

Nabrojaćemo specijalce i vojne policajace koji se na području Busovače ističu u izvršavanju kriminalnih radnji: Bane Krišto - Kačuni, Drago Krišto - Jazovine, Zoran Marinić - Busovača, Drago Vukadinović - Gornje Kuće, Josip Condra, Boro Condra, Dario Tomčić - Busovača, Niko Babić - Bare, Davor Kordić - Busovača, Zeljko Vukadinović, Drago Pušić - Buselji.

Kao primjer otvorenog kriminala u Busovači može se uzeti benzinska crpka u Busovači, preko koje je išla prodaja zaliha motornog ulja iz skladišta "Vitezit" u Vitezu, nad čime su direktnu kontrolu imali Kordić, Koštroman i Slišković.

Kontinuitet kriminalnih radnji nastavljen je do danas. Tako u ovim teškim trenutcima VP Busovače je jedina, a i Busovača inače, gdje se mogu kupiti cigarete, bilo na komad, kutiju ili baksu. Ako uzmemo da jedna cigareta stoji 5 DM (po zadnjim provjerenim informacijama koje smo dobili sa terena), što znači da je kutija 100 DM, radi se o ekstraprofitu. Veći dio cigareta koji se sada nalazi na crnoj burzi su porijeklom iz pomoći koja je pristigla helikopterom, a koju je pruezimao Franjo Slišković. Tako je akcija pod nazivom "Obračun sa organiziranim kriminalom", a sa podnaslovom "Uništiti i razbiti bandu Žarka Andrića - Žutog", koju je vodio Ante Slišković, istina dovela do uhićenja dvanaestorice džeparaša i izvršioca kriminalnih radnji pod zapovjedništvom Žarka Andrića - Žutog, ali sve to praćeno je još većim valom pljačke koji se desio u Novoj Biloj. Naime, vojni policajci koji su učestvovali u realizaciji te akcije kupili su redom imovinu građana N. Bile od vozila, razne pokretne imovine, pa sve do sušenog mesa iz privatnih pušnica. Sva roba završila je u Busovači. Ova situacija nastala je u želji da se iskoristi pad Žutog, kao bosa mafije, čime je otvoren nesmetan put djelovanju busovačkih lidera.

K I S E L J A K

U Kiseljaku su postojala dva klana: Zeljko Bošnjak zvani Lujo i Ivica Rajić. Zeljko Bošnjak, pomoćnik zapovjednika brigade

za SIS, a Ivica Rajić, zapovjednik operativne grupe Kiseljak. Obojica su razvijali trgovinu, i držali monopol. U početku je ta trgovina bila sa Srbima i Muslimanima, a sada uglavnom sa Srbima. Imamo saznanja da je Bošnjak i u zadnje vrijeme trgovao sa muslimanskom stranom, prvenstveno cigaretama i hranom. Obojica su okružena sa osobama problematične prošlosti. 22.08.1993. godine pod još nerazjašćenim okolnostima ubijen je Zeljko Bošnjak, Ivica Pecirep i Marko Pecirep. Istragu su zajedno sprovedli organi vojne policije i policijske stanice Kiseljak, i još nema službenih rezultata istrage.

Z E N I C A

Ključ kriminala u Zenici leži u HOS-u, čiji je zapovjednik Mladen Holman, koji je i sada zatočen u KP domu Zenica kod MOS-a. 70% postrojbi HOS-a u Zenici činili su Muslimani. Svo snabdjevanje Zenice oružjem i drugim MTS-om išlo je preko HOS-a, a kasnije preko HVO-a, tj. brigade u Zenici iza čega se krije veći broj kriminalnih radnji.

Nekontrolirano su izdavane dozvole za kretanje od strane HVO-a Zenica (Dominko Šakić i Zivko Totić) koje su dobro naplaćivane a Muslimanima su omogućile nesmetan dotok MTS-a i hrane u Zenicu, pa čak i u periodu kada su sukobi u Busovači i Vitezu duboko zagazili u krv.

Alija Alihodžić i Vinko Barišić bavili su se preprodajom oružja. Barišić je nabavljao robu preko HVO-a (bio je dozapovjednik HVO brigade u Zenici), a Alihodžić je robu plasirao uglavnom u Usoru. Što se tiče Zenice tu je najviše izražena izdaja i suradnja sa neprijateljem, kao poseban vid kriminala, a u čemu su prednjačili:

1. Jadranko Jandrić - pomoćnik zapovjednika za SIS,
2. Predrag Strbac - zapovjednik specijalne postrojbe HVO "Puma",
3. Miro Jerković - referent za ustroj i kadrove u zapovjedništvu brigade HVO Zenica,
4. Vinko Barišić - dozapovjednik HVO brigade u Zenici.

Dijelom zbog svog geografskog položaja, dijelom zbog zapostavljenosti od strane Centra vlasti i vojske HR HB, omogućeno je ovakvo nekontrolirano razvijanje situacije u Srednjoj Bosni. Zanemarenost od strane Centra vlasti prouzrokovana je friziranim izvješćima i informacijama koje su cijelo vrijeme slali čelnici SB kako bi stanje predstavili stabilnim i harmoničnim. Vrhunac se desio prometnim odsjecanjem SB od ostalog dijela HR HB, što su mnogi iskoristili za završnu fazu otimanja i bogaćenja, a pri tom bili zaštićeni ratnom situacijom i medijskom propagandom o paklu Srednje Bosne. Dakako da je pakao tu i da postoji, ali ga osjeća i s njime se bori obično pučanstvo Srednje Bosne, pri tome uzimajući najmanji komad slave. Teško je bilo poduzeti nešto konkretno, kada su većina aktera bili čelni ljudi politike i vojske SB (Dario Kordić, Marinko Marelja, Pero Križanac), koji su vješto uklanjali dokaze i svjedočke, ali i kada bi se nešto poduzimalo i predavalo vojnoj

i civilnoj policiji rezultat je bio isti, tj. predmeti su na putu od zapisnika, do suda i izvršenja kazne, nestajali. Ne tako često osobe koje su nastojale razumno i pravedno raditi i djelovati bili su podvrgnuti ucjeni ili pak prisiljeni da se povuku.

KAZNJENIČKA BOJNA

Glede Vašeg zahtjeva za dostavom šaljem Vam informaciju o našim saznanjima u svezi protuzakonitih djelatnosti pripadnika "Kaznjeničke bojne". S time, naglašavamo, da su ovo samo oni slučajevi kod kojih smo uspjeli utvrditi potrebnu pouzdanost izvora.

Dana 18.06.1993.godine u Prozoru gospodin Tuta sa svojim ljudima razoružava djelatnu VP, zapovjedništvo brigade Rama i zapovjedništvo ZP. Povod tome je premlaćivanje Tutinog vojaka dan prije od strane jednog vojaka iz Prozorskih postrojbi.

Dana 29.08.1993.godine po osobnom priznanju Miro Kolobara i Kemal Selmanović (pripadnici Kaznjeničke bojne) su sa adrese B.Brijeg br. 29. odveli trojicu muškaraca, jednu ženu i jednu djevojku. Sve odvedene osobe su navodno srpske nacionalnosti. Spomenute muškarce i djevojku su preko crte razgraničenja sa MOS-om prebacili na Lijevu, muslimansku stranu. Po tvrđenju Kolobare za ovo prebacivanje osoba imali su nalog Ureda obrane. Uz to par dana kasnije je kod Selmanovića viđeno osobno vozilo jednog od ljudi koje su prebacili na muslimansku stranu. Iz izjava Kolobare i Selmanovića, koje su u tom dijelu proturječne, nije jasno kako je Selmanović došao u posjed tog vozila. Cijeli slučaj je na daljnju obradu predat VP.

Dana 07.09.1993.godine u vremenu oko 24,00 na dijelu gradske mostarske bojišnice kod crkve pripadnici ATG Benko, i to: Dino Memeti, izvjesni Bajrić, Kvesić i Zubac su doveli skupinu od oko 30-35 civila, raznih godišta i spola, te ih protjerali na lijevu, muslimansku obalu. U trenutku protjerivanja pod nerazrješnim okolnostima je došlo do pucnjave u kojoj je dvoje mladih muškaraca, civila, poginulo.

Dana 21.09.1993.godine iz SVIZ "Heliiodrom"-a pušteno je dvadesetak zatovrenika da bi pristupili Kaznjeničkoj bojnoj. Smatramo da je način njihovog puštanja nezakonit.

Dana 21.09. 1993.godine oko 22 h, grupa vojaka je odvela Biljanu Miljuš iz njenog stana u ul. Splitska 66/4.

Vojaci su tražili nekog muškarca a kad su vidjeli Biljanu, počeli su da je tuku, te su je silom odveli u nepoznatom pravcu. Ovi vojnici su identificirani kao pripadnici ATG-a "Vinko Skrobo" iz sastava Kaznjeničke bojne iz Sirokog Brijega.

Susjedi su prepoznali samo dvojicu vojaka iz ove grupe a to su Semir Bošnjak sin Halida rođ. 10.02.1964.godine u Mostaru i Nino Pehar zvani "Dolma" sin Rude rođen 16.11.1966.godine u Mostaru.

Raspolažemo razmjerno pouzdanim naznakama (no neprovjerenim) da vojnici iz Kažnjeničke bojne koji su smješteni u ul. Rudarska 163. i 163.A u Mostaru, a pod zapovjedništvom su Mire Kolobare, vrše česte pljačke i maltretiranja građana.

Dana 17. na 18.09.1993.godine u Ljubuškom skupina vojaka iz Kažnjeničke bojne je napala obiteljsku kuću Omera Zagića kojom prilikom je došlo do pucnjave iz pješadijskog vatrenog oružja i bacanja bombi. Tom prilikom je poginula Ramiza Delalić. Slučaj je u cijelosti predat VP.

Dana 29.09.1993.godine u večernjim satima ljudi iz ATG V.Škrobo i 1. lakojuurišna bojna izvršili su u naselju Centar I uhićivanje veće skupine muslimanskih civila. Muškarci su zatim zatvoreni u SVIZ Heliiodrom a žene i djeca prebačeni na lijevu, muslimansku stranu Neretve.

Dana 29.09.1993.godine pripadnik postrojbe ATG "Baja Kraljević" Mladen Brkić je iz vatrenog oružja teško ranio Anu Čuljak rođ. 16.10.1970.godine. Slučaj se zbilo u selu Vojnići, općina Ljubuški. Slučaj je preuzela VP.

Dana 13.10.1993.godine skupina vojaka "Kažnjeničke bojne" predvođena M.Kolobarom, R.Medićem i K. Selmanovićem pretjerali su na lijevu muslimansku stranu Neretve osam osoba muslimanske nacionalnosti a zatim opljačkali stvari iz njihovih stanova.

Po zapovjedi Odjela Ministarstva unutarnjih poslova, inspektori P.U. Mostar, zajedno sa VP HVO Mostar, su izvršili pretres stana Mire Bošnjaka u ul. M.Đikića br. 5A na trećem katu i stana od Mirinog oca Mirka na istoj adresi u prizemlju, te u istim našli veću količinu bijele tehnike, novih neraspakiranih tepiha i deset umjetničkih slika iz ateljea "Sonja" i "A.Jakirović". Za svu ovu robu postoji sumnja da je ukradena, pa su inspektori PU izuzeli umetničke slike i prenjeli ih u PU radi dalje istrage. Istog dana tj. 18.10.1993.godine u PU Mostar su došli pripadnici ATG "Vinko Škrobo" te prijeteci oružjem tražili da se slike vrate njihovom kolegi Miri Bošnjaku.

Uz mnoge uvrijede i prijetnje rekli su policajcima PU Mostar da oni kao i Vojna policija ne smiju vršiti pretres njihovih stanova, niti voditi bilo kakvu istragu oko ATG "Vinko Škrobo" jer su oni Tutini vojnici.

Još su tražili da inspektori PU pođu sa njima na ispitivanje kod njihovog zapovjednika Vinka Martinovića "Štele" i da njemu objasne zašto su pretresali stan pripadnika njihove postrojbe.

Dana 16.10.1993.godine u 1,00 sati zapovjednik rejona "Raštani", u zoni odgovornosti II. brigade HVO, gosp. Goran Andrić zv. "Tito" pripadnik Kažnjeničke bojne je telefonom nazvao dežurnog časnika u II brigadi gosp. Nikolu Raguza, pomoćnika zap. za IPD, te zatražio da isti dostavi cigarete za pripadnike MUP-a na gore navedenoj crti bojišnice. On mu je odgovorio da nije u mogućnosti prije jutro, kada logističar dolazi na posao.

Nakon toga je gosp. Andrić sa još pet vojaka došao u zapovjedništvo II brigade, verbalno i fizički maltretirao dežurnog časnika te istog pritvorio u SVIZ "Heliobrom".

Zajedno sa dežurnim časnikom iz nepoznatih razloga pritvoreno je u SVIZ Heliobrom i osam vojaka 3. bojne II brigade, koji su opsluživali minobacače.

Pritvoreni dežurni časnik i voiaci su pušteni iz SVIZ-a Heliobrom u 11,00 nakon intervencije zap. OZ JIH gosp. Miljenka Lasića. O gore navedenom upoznato je zapovjedništvo II brigade, zapovjedništvo Obrane grada, zapovjedništvo OZ JIH, VP HVO. Cijeli slučaj je predan VP.

Dana 24.11.1993.godine oko 23,30 zapovjednik Kašnjeničke bojne (Tuta) dolazi u Ljubuški sa svojim vojacima kojih je bilo oko 80-tak. Raspoređuje ih u dvije skupine. Jedna odlazi u Upravu VP a druga, na čelu sa Tutom, u istražni vojni zatvor. Obje grupe su razoružale ljudstvo koje se nalazilo u objektima tražeći zatvorenika Roberta Nosića. Pošto ga tu nisu našli otišli su u Mostar te isti prizor ponovili u VP na strojarskom fakultetu. Tu su pronašli R.Nosića i odveli ga u nepoznatom pravcu.

Informacija o ovom slučaju poslana je u Sektor sigurnosti, n/r puk. Biškića.

Spomenute događaje zabilježili smo redovnim operativnim radom te smo u više navrata informirali ministra obrane.